

1. Prvine poslovnega procesa

Sredstva za delo: omogočajo da proizvodnja oz. podjetje obratuje (poslovni prostori, stroji, računalniki...)

Predmeti dela: to so največkrat surovine in material, katere delavci obdelujejo da iz njih naredijo končne izdelke oz. izdelke za nadaljnjo proizvodnjo.

Delovna sila: To so ljudje oz. delavci ki so zaposleni v podjetju in ustvarjajo izdelke ter izvajajo storitve.

2. Poslovna sredstva

Premoženje podjetja ne predstavljajo samo stroji, zemljišča itd... ampak tudi stalna in gibljiva sredstva.

Stalna sredstva so: zemljišča, zgradbe, patenti, licence, pravice

Gibljiva sredstva so: denar, material itd.

Poslovna sredstva so predmeti dela in sredstva za delo torej material in stroji.

3. Delovna sila

Delo v podjetju opravlja človek. Človek mora imeti potrebno izobrazbo za opravljanje določenega dela, prav tako mora poznati svoje delo da lahko upravlja npr. stroje.

V določeni meri mora biti tudi nadarjen, spreten. Delavec za svoje opravljeno delo dobi plačilo ki ga dobi na koncu meseca ali tedna. Njegovo plačilo je lahko izračunano glede na ure dela ali na količino opravljenega dela. Delavec lahko tudi zaprosi za socialno pomoč. Če je delavec izredno uspešen ga delodajalec lahko tudi nagradi, v slabšem primeru pa tudi odpusti, če ni svojega dela opravljal kot je treba.

4. Cena in transportne klavzule

Cena je v denarju izražena vrednost nekega izdelka oz. storitve. V Sloveniji je po novem letu uradna plačilna valuta Euro prej pa so bili to tolarji. Cena je lahko izražena tudi v tuji valuti. Cena je lahko fiksna (se jo ne more spreminjati), tržna (je že vnaprej določena s strani države). Ceni je v pogodbi dodan tudi DDV, to je plačilo davka ki ga pobere država in je obvezen za vsa podjetja.

Namen klavzul je določiti pravice in obveznosti kupcev in prodajalcev.

Poznamo 4 skupine klavzul

- D, E, F (riziko in stroški preidejo s prodajalca na kupca v isti točki)
- C (to je klavzula dveh točk. V prvi točki preide riziko, v drugi pa stroški)

Pri skupini C riziko preide na kupca v nakladalnem kraju, stroški pa na kraju prevzema.

Pri skupini D cel prevoz plača prodajalec, kar je ugodno za kupca

Pri skupini E riziko že takoj ko pride izdelek iz tovarne preide na kupca

Skupina F velja za ladijski in cestni promet in sicer:

FAS- riziko in stroške nosi prodajalec do ladje in nakladanja

FOB- riziko in stroške nosi prodajalec do takrat ko je blago naloženo na ladji

FCA- takoj ko preda blago pridejo stroški in riziko na kupca. To velja posebej za cestni promet.

5. BISTVENE SESTAVINE PRODAJNE POGODBE

- prodajalec (kdo prodaja)
- kupec (kdo kupuje)
- vrsta blaga (kaj se kupuje oz. prodaja)
- kakovost
- količina (koliko se kupuje prodaja)
- cena (po kakšni ceni)

6. GROSISTIČNA IN DETAJLISTIČNA TRGOVINA

Grosisti so velika podjetja ki imajo velika skladišča in velike proizvodne površine. Svoje blago oz. izdelke prodajajo drugim podjetjem ponavadi na določeno količino dajejo količinski popust. Njihov sortiment je ozek in globok. (MERKUR NAKLO)

Detajlisti so srednja in manjša podjetja ki izdelke prodajajo končnim potrošnikom. Cene so lahko navadne, diskontne, ekskluzivne. Njihov sortiment je širok. Prodajalne so v obliki trgovin te pa so ponavadi bližje kupcem in dobri prometni povezavi. (MERCATOR)

7. PLAČILNI PROMET S TUJINO

Plačevanje v tujino ponavadi poteka preko bank oz. bančnih ustanov in je izključno negotovinski. Najpomembnejši inštrumenti so:

-Dokumentarni akreditiv (najpogostejši)

Kupec pooblasti svojo banko da iz njegovega računa prenese znesek ki je bil določen v pogodbi na račun prodajalca ko bo ta poslal potrdilo banki da je blago odposlal.

-Dokumentarni inkaso

Tukaj prodajalec pooblasti svojo banko, da izroči dokumente o poslanem blagu kupcu. Riziko je tukaj na prodajalcu saj ni 100% da bo kupec blago res prevzel.

9. GOTOVINSKI PLAČILNI PROMET

Gotovinsko plačilo je plačilo »na roke« torej z denarjem iz roke v roke. Z gotovino plačujemo v trgovinah, prometu itd. Za gotovinsko plačilo moramo dobiti potrdilo oz. račun.

-Neposredno plačilo

Uporabljajo se bankovci, kovanci. Tukaj niti kupec ne prodajalec ne uporabljata transakcijskega računa.

-Posredno

Preko pošte lahko pošljemo vrednostno pismo ali pošiljko z odkupnino. Pošta je torej posrednik kateremu plačamo za storitev.

Gotovinski plačilni promet se uporablja predvsem za poslovanje znotraj države. Po novem je uradno slovensko plačilno sredstvo Evro.

10. BREZGOTOVINSKI PLAČILNI PROMET

Pogoj je da imata kupec in prodajalec odprt TRR pri isti ali različni banki. Vsako podjetje mora imeti po zakonu TRR. Med TRR-ji se opravlja negotovinski plačilni promet iz enega TRR na drug TRR. TRR ima 15 števil. Plačilni inštrumenti so:

- položnica (je listina s katero se izdajatelj zaveže da bo banka plačala v njegovem imenu)
- nakaznica (nekdo nakaže drugemu denar na TRR)
- trajnik (direktna bremenitev računa, ponavadi za plačevanje položnic)
- direktna odobritev (nakazovanje plač)

11. GOSPODARSTVO

Gospodarsko je namenjeno zadovoljevanju človekovih potreb. Podjetja proizvajajo dobrine za potrošnike da jih potem porabijo in tako zadovoljijo določeno potrebo. Dobrene so omejene potrebe pa neomejene.

V začetku je bilo naturalno gospodarstvo kjer so menjali blago za drugo blago. Kmalu se je pojavilo plačilno sredstvo in delitev dela. Danes poznamo 3 oblike gospodarstva:

-Svobodno tržno gospodarstvo kjer država ne posega toliko v gospodarstvo ampak le okvirno. Uporabnik sam odloča o nakupu, poklicu, delovnem mestu. Podjetja so v privatni lasti.

-Socialno tržno gospodarstvo

Tukaj država posega v gospodarstvo tako da daje socialno podporo in s tem skrbi za ljudi. Določi višino davka in obresti.

-EKO-socialno gospodarstvo

Država skrbi za okolje, da se viri ne izčrpavajo prehitro, da se ozračje ne onesnažuje preveč z izpušnimi plini, ter da se ohranijo skladi pitne vode.

12. ŠPEDITER

Špediter je posrednik med naročnikom in prevoznikom, kar pomeni da ne prevaža ampak samo organizira prevoz v smislu, da najde ustreznega prevoznika, poskrbi za carinjenje, zavarovanje itd.

Špediter je lahko prevoznik samo v primeru da je to njegova osnovna dejavnost.

Špediter je odgovoren za zamudo ali poškodbo blaga, če jo povzroči sam.

Špediter ima tudi zastavno pravico kar pomeni da si pridržuje pravico prodati blago če naročnik blaga ni plačal, ter si s tem povrniti stroške ki jih je imel.

Prednost špediterja je v tem da pozna prevoznike, najhitrejše in najcenejše smeri.

13. KREDITIRANJE

Je premoženjsko pravno razmerje med kreditojemalcem in kreditodajalcem. Tukaj se kreditojemalec zaveže da bo po dogovoru vračal posojeni denar ponavadi so dodane tudi visoke obresti. Kreditodajalec pa se zaveže da bo posodil v pogodbi navedeno vsoto kreditojemalcu. Kreditodajalci so ponavadi banke lahko pa tudi podjetja. Krediti se ponavadi namenjajo za neko potrošnjo lahko je to nova investicija, nakup nove stvari (avto), ali odplačilo določenega dolga. Krediti so lahko kratkoročni do enega leta, srednjeročni do 5 let in dolgoročni nad 5 let. Banka pri dolgoročnih kreditih zahteva da jemalec zastavi nepremičnino (hišo). Višina kredita je odvisna od višine rednih dohodkov ali vrednosti zastavne premičnine in nepremičnine, ponavadi se odobri kredit v polovični vrednosti zastavne stvari.

15. TRG

Trg je prostor kjer se srečata ponudba in povpraševanje po določenem blagu. Včasih so bili trgi kraji kjer so se ob določenih dnevih srečevali kupci in prodajalci da so prodajali oz. kupovali dobrine. Poznamo:

-TRG v OŽJEM pomenu

To so tržnice kjer se ponavadi prodaja zelenjava, sadje itd. V Kranju imamo tržnico vsak konec tedna v središču mesta.

-TRG v ŠIRŠEM pomenu:

Vzorčni sejmi so sejmi na katerih prikazujejo le vzorce izdelkov kar pomeni da tam izdelka ne moremo kupiti ampak ga samo preizkusimo dejanski izdelek pa lahko naročimo in ga potem prevzamemo drugje oz. nam ga pripeljejo. Tak sejem je bil v Kranju v Supernovi sedaj ga ni več

Borze so prostori kjer se lahko kupi blago ki na trgu ni prisotno ali pa vrednostne papirje, devize itd.

16. SKLENITEV PRODAJNE POGODBE

Prodajna pogodba je soglasna izjava volje med kupcem in prodajalcem da bosta menjala blago ali storitev za denar. Pogodba je lahko sklenjena ustno, molče ali pisno. Do sklenitve pogodbe pride ko se kupec odloči da bo izdelek kupil. Prodajalec poda ponudbo in če jo kupec sprejme se pogodba podpiše. Pogodba je tudi račun ko gremo v trgovino. V pogodbi morajo biti napisane obvezne sestavine lahko pa tudi dobavni pogoji, plačilni pogoji, embalaža, garancija....

17. DOBAVNI IN PLAČILNI POGOJI V POGODBI

Dobavni pogoji so pomembna sestavina saj v njih točno določimo čas dobave (kdaj bo izročitev blaga), kraj dobave (v katerem kraju in mestu bo izročeno blago).

Čas dobave je lahko takojšna izročitev blaga ali kasnejša lahko pa sploh ni omenjena.

Pri kraju dobave je lahko da na dogovorjenem kraju prevzamemo blago ali pa samo prevzamemo listine o blagu prevoz pa moramo iz skladišča opraviti sami. Če kraj dobave ni naveden velja kraj kjer je bila pogodba podpisana.

Plačilni pogoji velja enako da sta lahko napisana kraj plačila in čas plačila. Kraj plačila je kraj v katerem mora kupec blago plačati. Čas plačila pa je lahko kot: Predplačilo da plačamo stvar vnaprej prevzamemo kasneje, promptno plačilo da plačamo ko stvar dobimo ali poznejše plačilo npr. ko vzamemo stvar na obroke in vsak mesec odplačujemo določeno vsoto.

18. TRŽNO KOMUNICIRANJE

Podjetje komunicira z trgom s pomočjo reklamiranja, stiki z javnostjo in pospeševanjem prodaje. Namen komunikacije je da potrošnikom predstavijo izdelke in jih prepričajo da se odločijo za nakup izdelka.

Reklamiranje je najpogostejši stik z potrošniki saj jim preko medijev (radio, tv, panoji) prikažejo izdelek oz. storitev ki jo ponujajo. Kdaj bo reklamiranje potekalo je odvisno od ciljne skupine. Npr. Med dirko Formule 1 ne bojo predvajali reklam za pralni prašek ampak rajši motorno olje ipd.

Odnosi z javnostjo so lahko tiskovne konference, dan odprtih vrat, sponzoriranje v športu ali prireditvah itd. V odnosih z javnostjo je cilj da imajo potrošniki dobro mnenje o podjetju.

Pospeševanje prodaje

Prodajo lahko pospešimo npr. da nagradujemo delavce ki prodajo več, da prodajalce ustrezno izobražujemo, da organiziramo nagradne igre (Mercator pika ipd.)

19. KOLIČINA, KVALITETA, EMBALAŽA v prodajni POGODBI

Količina je v pogodbi navedena:

- natančno kar pomeni da se mora dobavljena količina ujemati z dobavljeno
- približno pomeni da prodajalce lahko dobavi 1% več ali manj kot je bilo dogovorjeno
- brez navedbe pomeni da kupec z ogledom ve koliko bo dobil.

Kvaliteta je navedena glede na to za kakšno blago gre. Ali je blago nadomestljivo ali nenadomestljivo. Nadomestljivo je takrat ko je izdelek enak drugemu nenadomestljivo pa takrat ko je izdelek edinstven.

Embalaža je pomembna saj služi kot zaščita pri transportu blaga. Če v pogodbi ni navedena embalaža potem mora prodajalec sam določiti katera bo za transport primerna. Če je embalaža tudi lepa bo kupec verjetno rajši kupil to kot neko ki ni lepa na pogled.

22. INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

Začela se je z prvo industrijsko revolucijo ko so odkrili parni stroj, razvila pa se je iz rokodelske izdelave, založništva in manufakture. V industrijski proizvodnji je značilno da so velike naložbe, uporablja se veliko strojev skorajšnja avtomatizacija, v industriji je večinoma prisotna razdelitev dela po tekočem traku kar pomeni da ima vsak delavec eno delovno operacijo pri izdelavi izdelka.

Tipi industrijske proizvodnje so:

- Posamična izdelava: izdelava se samo en kos nekega izdelka. Ponavadi je to izdelava po naročilu.
- Množična izdelava: neprekinjeno izdelujejo neomejeno število enega izdelka.
- Sortimentna izdelava: različne variante nekega izdelka izdelujejo v določeni količini
- Serijska izdelava: različne proizvode izdelujejo na številnih strojih v omejenem številu.

24. VRSTE TRGOVIN

Trgovina je posrednik med proizvajalcem dobrin in končnim potrošnikom ki bo to dobrino kupil. Da trgovina lahko posluje mora upoštevati minimalne tehnične, sanitarne in izobrazbene pogoje.

Na široko ločimo notranjo in zunanjo trgovino. Notranja trgovina je poslovanje znotraj države pri zunanji pa poslovanje teče tudi preko in v drugih državah.

Glede na obseg ločimo trgovino na drobno (detajlisti) in trgovino na debelo (grosisti).

Trgovina je lahko specializirana za določeno vrsto blaga ali pa ponuja mešano blago.

Ko kupujemo v trgovini se plačuje DDV.

25. ZNAČILNOSTI NAŠEGA BANČNEGA SISTEMA

Banke in hranilnice so finančne ustanove ki po zakonu opravljajo bančne storitve.

Glavni bančni posli so:

Aktivni bančni posli

Tukaj banka daje posojila fizičnim in pravnim osebam. Za posojen denar zahteva obresti in stroške ki jih je imela. Banka je v tem primeru upnik posojilojemalec pa dolžnik. Obresti so lahko zaračunane na začetku, na koncu ali pa se spreminjajo vsak mesec. Posojila so lahko kratkoročna, dolgoročna in srednjeročna. za posojilo banka zahteva jamstvo da bo dolžnik to tudi plačal. Največkrat se uporablja porok in hipoteka.

Pasivni bančni posli

Tukaj banka plačuje pozitivne obresti strankam ki imajo na njihovem računu zneske. Pri nas so pozitivne obresti izjemno nizke. Pasivni posli so pomembni ker banka s tem akumulira denar. Npr. Nekdo si na TRR naloži denar da bi ga prihranil. Banka s tem pridobi sredstva da lahko opravlja Aktivne bančne posle.

26. CARINA in CARINSKA TARIFA in KONTROLA

Carina je davek ki ga plačujemo pri prehodu čez državno mejo ko nekaj kupimo v drugi državi. Z vstopom v Evropsko unijo te carine za fizične osebe niso več aktualne. Ko se pripeljemo na mejni prehod nam carinik pregleda nakupljeno blago in nam glede na vrednost blaga zaračuna določen procent od celotnega zneska. Podjetja ki se ukvarjajo z uvozom in izvozom se lahko izognejo zastojem na mejnih prehodih tako da že prej pri pristojni službi naredijo carinski postopek imenovan TIR. Ta postopek se lahko opravi tudi v Kranju na železniški postaji kjer tovornjaku na vrata priklopnika namestijo plombo in dajo ustrezne listine prevozniku. Carinska tarifa je seznam carin ki so veljavne v državi. Tarife so lahko splošne (določa jih država) ali pogodbene (določene so po pogodbi med državama).

29. NAMEN IN NALOGE TRGOVSKIH POSREDNIKOV, KOMISIONARJEV, ZASTOPNIKA!

Trgovski posredniki so trgovci ki posredujejo pri trgovskih poslih. Za svoje delo si vzamejo provizijo s katero poplačajo stroške in kujejo dobiček. Trgovske posrednike delimo na to v čigavem imenu poslujejo. -v tujem imenu (Trgovski zastopnik) -v svojem imenu (komisionar) Trgovski posredniki s tem ko poznajo trg prodajalcu in kupcu prihranijo čas in stroške.

Trgovski zastopnik je samostojni trgovec ki posluje v tujem imenu in na tuj račun. Njegova obveznost je da mora skrbno zastopati svojega naročnika oz. komitenta ter ga o vsem sproti obveščati.

Komisionar je samostojni trgovec ki kupuje in prodaja blago v svojem imenu in na tuj račun. Za svoje delo si vzame določeno provizijo od prodanega izdelka. Ko izdelek proda mora plačati komitent.

30. PASIVNI BANČNI POSLI

Tukaj banka plačuje pozitivne obresti strankam ki imajo na njihovem računu zneske. Pri nas so pozitivne obresti izjemno nizke. Pasivni posli so pomembni ker banka s tem akumulira denar. Npr. Nekdo si na TRR naloži denar da bi ga prihranil. Banka s tem pridobi sredstva da lahko opravlja Aktivne bančne posle

31. ZAVAROVANJE, FRANŠIZA, PREMIJA (ZAVAROVALNICE)

Da zavarovanje sploh obstaja je treba skleniti zavarovalno pogodbo. Pogodba se podpiše med zavarovancem in zavarovalnico (Adriatic, Triglav itd...). Zavarovanec se zaveže da bo plačal določeno vsoto oz. zavarovalnino, zavarovalnica pa se zaveže da bo v primeru škode ali poškodbe krila stroške popravila ali zdravljenja. Zavarovanje se lahko sklene za premičnine, nepremičnine, fizične osebe itd. Zavarovalna polica je sestavni del zavarovalne pogodbe. V njej mora biti navedeni vsi podatki o sklenitvi zavarovanja (znesek plačila, razne odškodnine, pogoji itd.) Pri franšizi zavarovanec sam prevzame določen procent za nastalo škodo za to pa mu zavarovalnica pri naslednji sklenitvi odobri popust (pri avtomobilih 1%, 3%, itd.)

32. AKTIVNI BANČNI POSLI

Tukaj banka daje posojila fizičnim in pravnim osebam. Za posojen denar zahteva obresti in stroške ki jih je imela. Banka je v tem primeru upnik posojilojemalec pa dolžnik. Obresti so lahko zaračunane na začetku, na koncu ali pa se spreminjajo vsak mesec. Posojila so lahko kratkoročna, dolgoročna in srednjeročna. za posojilo banka zahteva jamstvo da bo dolžnik to tudi plačal. Največkrat se uporablja porok in hipoteka

33. OBRT

Obrtnik dela izdelke sam in po naročilu in je strokovnjak na svojem področju (npr. krojač). V obrtnih podjetjih so ponavadi zaposleni kar družinski člani in gre v večini primerov za družinska podjetja.

Obrt se deli na:

- Proizvodnja kjer proizvaja izdelke
- Inštalacijska kjer obrtnik montira oz. nadgrajuje že obstoječe izdelke
- Popravljalna kjer obrtnik popravlja in vzdržuje naprave
- Storitvena: ponavadi so to frizerji, čistilci itd. torej osebe ki ponujajo neke vrste storitve

37. MENICA

Menica je vrednostni papir s katerim se izdajatelj (trasant) zaveže da bo on sam ali nekdo ki ga bo pooblastil (trasat) plačal določenega dne v določenem kraju določeni osebi (remitent) na menici napisan znesek.

Trasant- izda menico

Trasat-banka kjer ima trasant TRR

Remitent- oseba ki mu je znesek namenjen

1. Funkcije menice so:

-plačilno sredstvo

Tukaj menico lahko uporabimo kot negotovinsko plačilo.

-finančna funkcija

Menico je možno diskontirati pred dospelostjo

-zavarovalna funkcija

Velikokrat menico uporabijo kot zavarovanje pri najemu kredita, ker je lahko izterljiva.

2. Vrste menic:

-latna solo menica

Tu sta trasant in trasat ena in ista oseba.

-menica po lastnem nalogu

Tu sta trasant in remitent ista oseba. Trasant naroči trasatu naj ob dospelosti plača njemu menično vsoto.

-menica po tujem nalogu

Trasant, trasat in remitent so 3 osebe. Trasant naroči trasatu da plača znesek naveden na menici remitentu.

3. Indosiranje ali prenos menice

Remitent lahko menice;

-obdrži in jo unovči ko ta dospe

-jo pred dospelostjo proda finančnim ustanovam z diskontom

Če hoče remitent menico pred dospelostjo prenesti ali prodati je potrebno to označiti na hrbtni strani. Ko prenese menične pravice na drugo osebo rečemo indosament.

39. OPIŠI POJME POVEZANE Z MENICO: AKCEPT, AVAL, ESKONT, DISKONT, INKASO in INDOSIRANJE

AKCEPT

Je z ročno napisana izjava trasata da bo plačal menično vsoto. Podpiše se preko lica menice

AVAL ali POROK

Da bo menica plačana se lahko zavaruje z porokom. Ta se zaveže da bo v primeru nezmožnosti plačila trasata plačal sam.

ESKONT

Banka proda menico drugi banki

DISKONT

Tukaj remitent pred dospelostjo proda menico bančni ustanovi z določenim popustom

INKASO

Je unovčenje menice ob dospelosti. Menico se ponavadi unovči v bankah oz, finančnih ustanovah

INDOSIRANJE

Je ročno napisana izjava na hrbtni strani menice s katero remitent prenese pravice na drugo osebo ponavadi na banko kateri je menico prodal.

40. OPREDELITE PODJETJE IN OPIŠITE VRSTE PODJETIJ PO RAZNIH VIDIKIH

Podjetje je gospodarska enota ki izdeluje izdelke ali ponuja storitve. Podjetja so registrirana na območju na katerih poslujejo in sicer na sodiščih.

Podjetja se delijo glede na:

a) Vsebina delovanja

- Primarna (sekanje dreves)
- Sekundarna (predelujejo drevesa v izdelke)
- Terciarna (storitvena podjetja)

b) velikost

- Velika
- Srednja
- Mala

c) po nalogah

- Industrija in obrt
- trgovina
- promet
- banke zavarovalnice

d) Po opremljenosti

- robotizirana
- ročna izdelava

-avtomatizirana

41. POJEM IN ZNAČILNOSTI TRGOVANJA NA BORZI VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Borza je prostor kjer se trguje z delnicami. Nekdo kupi ali prodaja vrednostne papirje delniških družb.

Z vrednostnimi papirji se ukvarjajo borze (ljubljska borza) kjer borzni posredniki v imenu lastnika vrednostnega papirja prodaja vrednostni papir po ceni ki je za tisti dan določena. Cena vrednostnega papirja je odvisna od uspešnosti podjetja prejšnji dan in kakšne posle so sklepala ta podjetja. Ta cena se imenuje tečaj. Borzno posredniške družbe si za svoje delo vzamejo določen procent od prodanih delnic za storitve ki so jih opravili.

42. TURIZEM

Turizem je gospodarska dejavnost ki v povezavi z gostinstvom in drugimi dejavnostmi zadovoljuje človekove potrebe po potovanjih in bivanju izven stalnega prebivališča. Vzroki za turizem so lahko oddih, zdravljenje, športne prireditve, službena potovanja itd. Turistični posredniki so turistične agencije ki poskrbijo za nastanitev, prevoz itd. Za državo je turizem zelo pomemben saj turisti zapravijo veliko denarja prav tako pa si država dela dobro ime.

43. VRSTE POJEM in POMEN SKLADIŠČENJA

Skladiščenje je shranjevanje blaga v posebnih zgradbah ki so za to namenjena. Osebe ki se z tem ukvarjajo so skladiščniki. Za skladišča je pomembno da so na dobri lokaciji najboljše blizu dobrih prometnih povezav (ladje, letališča, tovornjaki).

Skladišča so lahko javna ali zasebna ter splošna ali posebna.

Listina ki je pomembna pri skladiščenju je skladiščnica. Skladišče odgovarja za blago ko ga je enkrat prejel, blago mora vrniti ko stranka to zahteva in če je plačala vse stroške.

44. OBLIKE ZUNANJE TRGOVINE

Trgovanje med raznimi državami imenujemo zunanja trgovina. Poznamo tri oblike zunanje trgovine izvozno trgovino (export), uvozno trgovino (import), tranzitno trgovino. Pri tranzitni trgovini gre za to da npr. Slovenija uvozi na Hrvaško ta potem v Bosno itd..

Pomen zunanje trgovine je uvažati surovine in izdelke ki jih sami nimamo ter izvažati izdelke ki jih imamo preveč. Slovenija nekaj več procentov uvozi predvsem nafto ki je nimamo.

45. KONTOKORENTNI, AKCEPTNI in AVALNI KREDIT

Kontokorentni kredit

Je dovoljena prekoračitev na TRR. Če imamo na TRR 0 € potem nam banka odobri kratkoročni kredit, temu kreditu rečemo limit.

AKCEPTNI kredit

Kadar komitent proda svojo menico banki ta menico akceptira.

AVALNI kredit ali porok

Banka jamči za denarno obveznost svoje stranke. Komitent najame posojilo pri nekom, banka pa jamči da bo to posojilo vrnil.

46. PLANIRANJE in ORGANIZIRANJE

Planiranje je določitev ciljev kako bomo uresničili določene cilje. Ločimo strateško in operativno planiranje. Strateško je usmerjeno v daljše obdobje operativno pa na kratko obdobje.

Organizirati pomeni vodenje in določanje postopkov za uresničitev ciljev.

47. LIKVIDNOST

Je plačilna sposobnost podjetja da poravna svoje finančne obveznosti točno ob trenutku ko ti pridejo. Pri statični likvidnosti ugotavljamo ali lahko podjetje poravna obveznosti z gotovino, menicami, vrednostnimi papirji itd. Pri dinamični likvidnosti pa ugotavljamo ali je podjetje zmožno poravnati obveznosti v določenem obdobju (teden, mesec...)

48. CESTNI ŽELEZNIŠKI IN ZRAČNI PROMET

Prevozniki v cestnem prometu so podjetja ki se ukvarjajo z prevozom potnikov ali blaga po kopnem kot s svojim rednim poslovanjem. Prevozna sredstva so tovornjaki, avtobusi itd.. Prednosti cestnega prometa so da prevoz poteka od vrat do vrat ter poljubna izbira poti. Slaba stran pa so pogosti stroški ob nesrečah, onesnaževanje, hrup itd.. Listina v cestnem prometu je tovorni list. Velikokrat opazimo tudi oznako TIR.

V Sloveniji železniške storitve opravljajo Slovenske Železnice, ki so v državni lasti. Njihova poglavitna dejavnost je prevoz potnikov in tovora. Železnica ima dve vrsti pošiljk.
-Kosovna pošiljka tukaj moramo za vsak kos (zaboj, bala, vreča) posebej izpolniti tovorni list.
-Vagonska pošiljka Tu gre za večje količine večinoma nad 6 Ton.
Glavna listina je železniški tovorni list Prednost je dokaj hiter prevoz in ne onesnažuje če je električni vlak, slabost pa je da je blago potem treba naložiti na tovornjake za prevoz do vrat.

Letališča uporabljajo za potnike potniška letala za tovore pa tovorna letala. Poznamo redne (po voznem redu) in čarterske prevoze (po potrebi). Pri nas te storitve opravlja Adria Airways, z podobnimi stvarmi pa so začeli tudi v Mariboru. Prednosti so da je blago hitro pripeljano in je izredno varno. Slabosti pa so visoki stroški, onesnaževanje in hrup.

49. ZRAČNI IN LADIJSKI PROMET

Letališča uporabljajo za potnike potniška letala za tovore pa tovorna letala. Poznamo redne (po voznem redu) in čarterske prevoze (po potrebi). Pri nas te storitve opravlja Adria Airways, z podobnimi stvarmi pa so začeli tudi v Mariboru. Prednosti so da je blago hitro pripeljano in je izredno varno. Slabosti pa so visoki stroški, onesnaževanje in hrup.

V pomorskem prometu ločimo notranjo (po rekah) in pomorsko plovbo (po morju). Razlikujemo potniške in tovarne ladje pa tudi mešanice obeh (trajekt).

-Linajska plovba poteka po voznem redu

-Prosta plovba poteka po potrebi

Ladijski tovorni list se imenuje konosament in čarter (pogodba o najemu ladje).

Slaba stran ladijskega prometa je da je počasen in ni varen, dobra stran pa je da lahko naenkrat prevozimo več tisoč ton.

50. DELNIŠKA DRUŽBA (d.d.) in DRUŽBA Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO (d.o.o.)

D.O.O je družba v kateri je vsak izmed vlagateljev odgovoren z določenim vložkom. Družbeniki so lahko fizične ali pravne osebe. Slaba stran je da je možnost najema kredita manjša kot pri d.d., ter da družbeniki težje prodajo svoje deleže. d.o.o. ima skupščino ki imenuje direktorja in nadzorni svet.

D.D. je družba v kateri vlagatelji ne nosijo kakršnihkoli odgovornosti. Lastniki te družbe so delničarji ki so lahko mali in veliki. Tisti delničar ki ima večinski delež v podjetju ima največ glasov. Ena delnica pomeni en glas na skupščini. Če d.d. dobro posluje lahko ob koncu leta svoj dobiček razdeli med delničarje v obliki dividend ali pa ga nameni posodobitvi in naložbi. Delničarji so lahko fizične ali pravne osebe. Prednost je da podjetje lahko če potrebuje denar nove delnice, slaba pa da majhni delničarji nimajo kontakta z vodstvom.

51. DOKUMENTARNI AKREDITIV IN INKASO

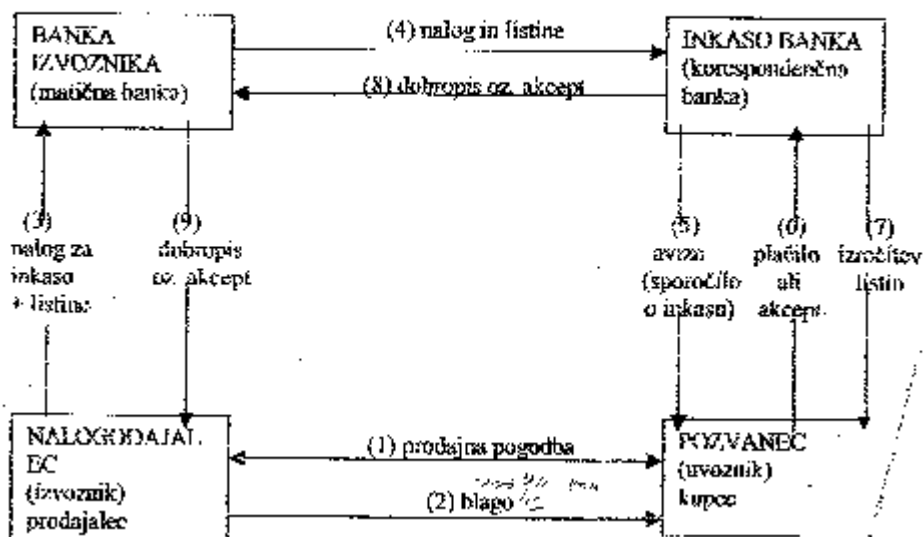
Dokumentarni akreditiv je nalog kupca ki svoji banki naroči da takoj ko mu prodajalec izroči listine o odpremi blaga banka plača prodajalcu dogovorjeno vsoto. Tukaj gre predvsem za to da se oba zavarujeta da bo eden plačal drugi dostavil blago.

Dokumentarni inkaso je nalog prodajalca da pooblasti svojo banko da bo ta izročila listine o odpremi blaga kupcu.

Oboje je neke vrste prodajna pogodba za mednarodno poslovanje.

52. POTEK DOKUMENTARNEGA AKREDITIVA

2. POTEK

Prednosti prodajalca so da če bo pravočasno oddal listine bo plačilo prejel takoj, če pa zamudi pa bo moral zaprositi za podaljšanje. Za kupca je prednost da dokler ni 100% blago odposlano ne bo plačal, slabost pa je da ne ve v kakšnem stanju je blago ker ga se ni videl.

53. SEJMI AVKCIJE IN BORZE

SEJMI

Na sejmih prikazujejo le vzorce izdelkov in jih tam ne prodajajo oz jih ne moremo kupiti. Na sejmih vzorce poizkusimo in na licu mesta lahko izpolnimo naročilo tega blaga. Blago nam bo dostavljeno kasneje.

AVKCIJE

Blago razdelijo na dele in ga oštevilčijo. Morebitni kupci si na posebnih mestih blago pred avkcijo ogledajo. Dražba ali avkcija poteka navzgor ali navzdol. Pri dražbi navzgor kupci višajo vrednost blaga z dvigom roke in tisti ki ponudi največ to blago dobi. Pri avkciji navzdol pa postavijo izklicno najvišjo ceno ki jo potem nižajo. Ko se nekemu cena zdi primerna pritisne gumb na sedežu in blago je njegovo.

BORZE

Na borzah blago ni dejansko prisotno. Tukaj se shajajo trgovci ki trgujejo z vrednostnimi papirji. Blago se dejansko kupi tako da se npr. lastništvo delnice prenese na kupca.

54. POVEŽITE POJME GOSPODARSTVO, GOSPODARJENJE in POTREBE IN DOBRINE.

Gospodarstvo je namenjeno pridobivanju dobrin za zadovoljevanje človekovih potreb. Človekove potrebe so neomejene gospodarstvo pa lahko proizvede le omejeno št. dobrin. Z pridobljenimi dobrinami nato gospodarimo oz. razpolagamo.

55. KOMANDITNA DRUŽBA in DRUŽBA Z NEOMEJENO ODGOVORNOSTJO

Komanditna družba je družba v kateri je del članov odgovoren za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem (komplementarji), del članov pa le z delnim oz. z višino vložka v družbo (komanditisti). Prednosti so v tem da komplementarji razpolagajo z vložkom komanditista in si s tem večajo kapital.

Družba z neomejeno odgovornostjo je družba v kateri sta dva ali več članov ki odgovarjajo z vsem svojim premoženjem. Ustanovi se z pogodbo med njimi. V navadi je da skupaj izberejo direktorja. Vsi pa nadzorujejo poslovanje.

56. LEASING POGODBA in FRANCHISING

Lessing je pogodba med kupcem in prodajalcem da bo kupec najel določeno opremo. Lessingodajalec kupi pri dobavitelju stroj ki ga nato ponudi lessingojemalcu v posojilo. Za to mora ta plačati določeno vsoto na koncu mu Lessingodajalec tudi ponudi odkup tega stroja.

Franšiza je razmerje med dajalcem franšize ki je ponavadi kako znano podjetje in jemalcem franšize. Franšizojemalec npr McDonald Kranj. Pepe Jurko d.o.o. je sklenil pogodbo z McDonaldom da bo v njihovem imenu posloval v Kranju. McDonald mu postavi pogoje po katerih mora poslovati npr. kakšno meso mora uporabljati, kako mora biti urejena prodajalna

itd. Jemalec bo moral vsak mesec plačevati McDonaldu določeno vsoto ki sta jo določila v pogodbi.

57. POSLOVNA SREDSTVA PODJETJA

Poslovna sredstva so premoženje podjetja. Delimo jih na stalna (zemljišča, zgradbe, licence, finančne naložbe) in gibljiva (material, blago, itd.).

Sredstva za delo: omogočajo da proizvodnja oz. podjetje obratuje (poslovni prostori, stroji, računalniki...)

Predmeti dela: to so največkrat surovine in material, katere delavci obdelujejo da iz njih naredijo končne izdelke oz. izdelke za nadaljnjo proizvodnjo.

Delovna sila: To so ljudje oz. delavci ki so zaposleni v podjetju in ustvarjajo izdelke ter izvajajo storitve

58. PRIMERJAVA NOTRANJE IN ZUNANJE TRGOVINE

Notranja trgovina je trgovina znotraj države zunanja trgovina pa je trgovina med državami. Plačevanje v notranji trgovini je gotovinsko, polgotovinsko in negotovinsko v zunanji trgovini pa je dokumentarni akreditiv in inkaso. Pogodba v zunanji trgovini je lahko samo pisna medtem ko v notranji ustna, pisna ali molče.

59. RABAT, SKONTO, PENALE, ARA, AVANS, SKESNINA, ZAMUDNE OBRESTI

Rabat je popust pri ceni ki nam ga prodajalec da zaradi različnih razlogov.

Skonto je odtegljaj od prodaje cene če plačamo pred dogovorjenim rokom

Penale je pogodbeni kazen ki jo mora plačati prodajalec če ne izpolni svojih obveznosti navedenih v pogodbi.

Ara je predplačilo za neko stvar. Z aro si zagotovimo da prodajalec te stvari ne bo prodal. Višina are je izračunana glede na celotno vrednost blaga. Če kupec blaga kasneje ne vzame ara ostane prodajalcu. Če pa prodajalec blago proda drugemu ta plača dvojno aro.

Avans je delno plačilo vnaprej

Skesnina je znesek določen v pogodbi in ga kupec plača da lahko odstopi od pogodbe če sta se tako že prej domenila.

Zamudne obresti se obračunajo če zamudimo z plačilom.

61. PRIMERJAJ ČEK IN MENICO

Ček je listina s katero pooblastimo svojo banko da v našem imenu plača določen znesek iz našega TRR prejemniku Čeka. Npr. V trgovini kupimo hlače in jih plačamo z čekom na katerega napišemo št. našega računa, ime priimek, podpis, znesek z številko in besedo ter datum.

Menica je prav tako vrednostni papir s katerim se izdajatelj Trasant zaveže da bo on sam ali njegova banka (trasat) plačal določenega dne določeni osebi (remitentu) na menici napisan znesek.

Razlika je da ob izdaji čeka mora imeti Trasant na računu znesek ki ga je napisal pri menici pa ne.

62. HIPOTEKARNI IN LOMBARDNI KREDIT

Hipoteka je dolgoročno posojilo. Tukaj zastavimo Nepremičnino (hišo), plačamo ga lahko takoj ali po obrokih. Obresti pa se lahko računajo sproti, na koncu ali takoj. Slabost je da v zemljiški knjigi dobimo plombo na nepremičnino kar pomeni da hiše ne moremo prodati.

Lombardni kredit je kratkoročni kredit in tukaj zastavimo premičnino (avto, traktor itd.). Tukaj so stroški obresti dokaj visoki.

63. VRSTE PLAČILNEGA PROMETA

Plačilni promet je poravnava obveznosti med fizičnimi in pravnimi osebami. Ločimo 2 vrste;

-Gotovinski plačilni promet

Tukaj se plačuje z bankovci in kovanci na blagajnah. Za plačilo nam je prodajalec dolžan izdati potrdilo torej račun na katerem mora biti navedeno osnovne stvari kot so prodajalec, datum, vrsta blaga, znesek in DDV.

-Polgotovinski plačilni promet

Tukaj se plačuje tako da se denar prenaša iz enega TRR na drugega. To storimo velikokrat kar z bančnimi karticami. Na blagajni nam prav tako izdajo potrdilo o transakciji in račun. Banka nato v našem imenu prenese denar na prodajalca.

64. VRSTE TRANSPORTA

CESTNI

Prevozniki v cestnem prometu so podjetja ki se ukvarjajo z prevozom potnikov ali blaga po kopnem kot s svojim rednim poslovanjem. Prevozna sredstva so tovornjaki, avtobusi itd.. Prednosti cestnega prometa so da prevoz poteka od vrat do vrat ter poljubna izbira poti. Slaba stran pa so pogosti stroški ob nesrečah, onesnaževanje, hrup itd.. Listina v cestnem prometu je tovorni list. Velikokrat opazimo tudi oznako TIR.

ŽELEZNIŠKI

V Sloveniji železniške storitve opravljajo Slovenske Železnice, ki so v državni lasti. Njihova poglavitna dejavnost je prevoz potnikov in tovara. Železnica ima dve vrsti pošiljk.
-Kosovna pošiljka tukaj moramo za vsak kos (zaboj, bala, vreča) posebej izpolniti tovorni list.
-Vagonska pošiljka Tu gre za večje količine večinoma nad 6 Ton.
Glavna listina je železniški tovorni list Prednost je dokaj hiter prevoz in ne onesnažuje če je električni vlak, slabost pa je da je blago potem treba naložiti na tovornjake za prevoz do vrat.

LETALSKI

Letališča uporabljajo za potnike potniška letala za tovore pa tovorna letala. Poznamo redne (po voznem redu) in čarterske prevoze (po potrebi). Pri nas te storitve opravlja Adria Airways, z podobnimi stvarmi pa so začeli tudi v Mariboru. Prednosti so da je blago hitro pripeljano in je izredno varno. Slabosti pa so visoki stroški, onesnaževanje in hrup.
V pomorskem prometu ločimo notranjo (po rekah) in pomorsko plovbo (po morju). Razlikujemo potniške in tovarne ladje pa tudi mešanice obeh (trajekt).
-Linijska plovba poteka po voznem redu
-Prosta plovba poteka po potrebi
Ladijski tovorni list se imenuje konosament in čarter (pogodba o najemu ladje). Slaba stran ladijskega prometa je da je počasen in ni varen, dobra stran pa je da lahko naenkrat prevozimo več tisoč ton

POMORSKI

V pomorskem prometu ločimo notranjo (po rekah) in pomorsko plovbo (po morju). Razlikujemo potniške in tovarne ladje pa tudi mešanice obeh (trajekt).
-Linijska plovba poteka po voznem redu
-Prosta plovba poteka po potrebi
Ladijski tovorni list se imenuje konosament in čarter (pogodba o najemu ladje). Slaba stran ladijskega prometa je da je počasen in ni varen, dobra stran pa je da lahko naenkrat prevozimo več tisoč ton.

66. DIREKTNA IN INDIREKTNA ZUNANJA TRGOVINA

Direktna trgovina je trgovanje neposredno z kupcem brez kakršnihkoli posrednikov. Slaba stvar je da je organizacija prepuščena nam.

Indirektna trgovina je trgovina kjer najamemo posrednika oz. specialista ki pozna tuj trg in nam organizira poslovanje v tuji državi. S tem prihranimo stroške ter privalimo riziko na posrednika. Slaba stran je da smo odvisni od posrednika ter nimamo vpliva na cene.

67. UPNIŠKI IN LASTNIŠKI VREDNOSTNI PAPIRJI

Vrednostni papirji so listine s katerimi izkazujemo svoje premoženje ali pa terjamo nekaj.

Upniški vrednostni papirji so dolžniški papirji in z njimi terjamo plačilo ter obresti. Upniški papirji so ček, menica.....

Lastniški vrednostni papirji so delnice in z njimi smo udeleženi pri odločitvah v podjetju Lahko jih prodamo ali pa zadržimo.